

Szanowni Państwo,
czytelnicy „Przeglądu Zachodniego”,

prezentowane w bieżącym tomie opracowania wskazują dynamikę i zróżnicowanie zjawisk oraz czynników wpływających na integrację instytucjonalną, jak i relacje Unii Europejskiej z otoczeniem międzynarodowym. Podjęte przez autorów tematy skłaniają do refleksji o potrzebie większego dystansu w ocenie form i skuteczności instytucji, biorących początek m.in. w ideach integracji wspólnotowej Paula-Henriego Spaaka, a których obecne emanacje polityczne oraz prawne zmierzyć się muszą z ogromem niełatwych wyzwań.

Opisane przez historyków trudne dyskusje i spory towarzyszące wprowadzeniu Wspólnej Polityki Rolnej to jeden z wcześniejszych przykładów poszukiwania kompromisów wśród wielości interesów państwowych i narodowych egoizmów. Podobne zmagania z tymi nieodłącznymi atrybutami polityki i relacji międzynarodowych towarzyszą budowaniu współczesnych konstrukcji polityki światowej, której głównym graczem pozostają Stany Zjednoczone Ameryki – dla Polski tradycyjny sojusznik, a także partner gospodarczy. Opracowania prawników dotyczące przemian instytucjonalnych samej UE, jak i jej relacji zewnętrznych, pokazują dobitnie, jak wielkiego wysiłku wymaga znalezienie form, których precyzja odzwierciedla zróżnicowane stanowiska państw członkowskich i instytucji wspólnotowych.

Warto jednak spojrzeć na problemy poruszone w tym numerze „Przeglądu Zachodniego” z punktu widzenia narodów i państw, dla których integracja europejska pozostaje wyznacznikiem aspiracji, interesów i strategii, nawet jeśli leżą one tylko w sferze wartości i kultury politycznej, a nie konkretnych założeń określających perspektywę członkostwa w UE. Krytyka odsuwanej w czasie *finalité* integracji europejskiej czy ograniczonej skuteczności działań Rady Europy musi zejść na dalszy plan wobec naruszeń praw człowieka i łamania prawa międzynarodowego, jakich – niestety – ciągle jesteśmy obserwatorami. Jednocześnie nie sposób pominąć specyfikę procesów usytuowanych na styku tożsamości etnicznej i narodowej oraz polityki społecznej i narodowościowej, wywołujących – trawiące wiele regionów Europy – napięcia i konflikty, czego przykładem jest artykuł o „konstytucyjnym narodzie” Muzułmanów w byłej Jugosławii. Nie tak dramatyczna, lecz podobnie naznaczona trudną przeszłością geneza towarzyszy analizowanym słabościom słowackiej kultury politycznej.

Różnorodność doświadczeń i konieczność ciągłego przewycięzania trudności, a także wciąż nowe **konceptje, strategie i prawa** nie powinny zniechęcać do realizacji idei integracji europejskiej. Zapraszam do lektury!

Natalia Jackowska